

e-com.Ud'A

Número 52

31 d'octubre de 2009

Consell editorial

- Univers Bertrana
- Manel Cayetano
- Aleix Dorca
- Sara Esqué
- Miquel Nicolau
- Florenci Pla
- Josefina Porras
- M. d'Urgell Sansa

Contacte: butlleti@uda.ad

El futur ens tortura, i el passat ens encadena. Per això se'ns escapa el present.

Gustave Flaubert (1821-1880) Escriptor francès.

Editorial

El 1901 es van començar a lliurar els premis Nobel de química, medicina, literatura i de la pau. Uns premis finançats amb l'herència que Alfred Nobel, inventor de la dinamita, va deixar en la seva darrera voluntat l'any 1895.

El premi Nobel de la pau ha estat, sovint, motiu de polèmica. Els personatges i les institucions que l'han rebut, des de fa més de 100 anys, no sempre han estat valorades igual per tothom. Alguns Nobel que es podrien incloure entre els dubtosos podrien ser el premi Nobel del 1994 a Yasser Arafat, Shimon Peres i Yitzhak Rabin per l'esforç de pau al Pròxim Orient o el premi Nobel del 1973 a Henry Kissinger i Le Duc Tho (de la República democràtica del Vietnam i que no va acceptar el guardó) per haver negociat l'acord de pau el 1973. Els personatges implicats en aquests dos Nobel estaven més a prop de les guerres i dels conflictes que no pas de la pau i, malgrat que poguessin haver col·laborat en algun acostament cap a la pau, la seva història era ben bé una altra. Igualment hi ha hagut nominacions escandaloses com Hitler o Stalin que, afortunadament, no van anar més enllà.

Però també hi ha hagut encerts i, segurament,

més que no pas casos dubtosos. Podríem destacar *Metges sense fronteres* el 1999, el Dalai Lama el 1989, el bisbe sud-africà Desmond Tutu per la lluita contra l'apartheid el 1984, la mare Teresa de Calcuta el 1979, *Amnistia internacional* el 1977 o Martin Luther King el 1964. I absents destacats com Mahatma Gandhi que va ser nominat, però que no se li va concedir el premi.

Aquest any s'ha premiat al flamant nou president dels Estats Units d'Amèrica Barack Obama. És cert que el seu discurs dona esperances d'un canvi important en les relacions mundials i en els afers més cruentos generats en l'època del seu antecessor. Però encara només són paraules i, per tant, és un premi donat més amb l'esperança que sigui valedor a partir de les accions futures, que no pas pels resultats ja obtinguts. Obama té reptes importants que ha de saber gestionar i solucionar si vol que la història el faci just vencedor del Nobel de la pau: la guerra d'Afganistan, la guerra d'Irak, la presó de Guantánamo, la reducció de les armes nuclears, ... Si només alguns d'aquests afers pendents troben solució durant el seu mandat, aleshores benvingut sigui el nou Nobel de la pau del 2009.

Què fem?

Discurs d'obertura del curs universitari 2009-2010

Ens trobem en l'acte universitari més significatiu, en el que coincideixen l'obertura d'un nou curs acadèmic i el lliurament de títols a les persones que han finalitzat amb èxit els seus estudis.

Durant el curs 2008-2009 s'han titulat 43 persones en formacions reglades i 183 han assolit algun títol propi de la Universitat d'Andorra.

Aquest inici de curs deixa enrere la commemoració dels vint anys d'existència de la Universitat d'Andorra, dues dècades de feina continuada i de resultats concrets per a la nostra societat, durant les quals s'han matriculat 4.940 persones i s'han expedit 1.872 diplomes, incloent 534 de formacions reglades i la resta de formació continuada.

A la Universitat d'Andorra estem convençuts de la importància de la formació al llarg de la vida que, a més a més, és un element essencial de l'Espai Europeu d'Ensenyament Superior del qual

Andorra n'és membre des de l'any 2003. Nombrades persones han seguit algun del diferents postgraus, cursos i seminaris de formació continuada, com per exemple *dret andorrà*, *ciències de l'educació*, *direcció d'empreses*, *telemàtica* o *gestió immobiliària*, entre les més de 40 diferents temàtiques que s'han impartit.

Referent a la recerca, entre els primers resultats obtinguts pels grups de recerca presents a la Universitat d'Andorra, es poden destacar: la recerca sobre nous models d'aprenentatge; l'anàlisi de l'ús d'antibiòtics; la investigació sobre la gestió del capital intel·lectual en el sector hotelier; la descoberta de milers de neologismes genuïns en l'ús de la nostra llengua a Andorra; l'estudi d'un model sistèmic del català al nostre país; o bé, un manual de signatura digital que està a punt de publicar-se.

Editorial	1
Què fem?	1
UdA.Sostenible	2
Lliçons recreatives	4
Parlem?	5
Info-Ud'A	6
Agenda	7
Ni fred ni calor	8
Postres de música	8

Què fem?

Discurs d'obertura del curs universitari 2009-2010

Es tracta d'investigacions que compleixen la finalitat de fomentar la competitivitat i la capacitat d'innovació de les empreses, amb l'objectiu de promoure la transferència de coneixements dels centres investigadors al sector productiu.

Avui tots reconeixem que l'obertura a la societat i l'acord amb les forces socials i les institucions són un factor d'identitat per a una universitat pública. La Universitat d'Andorra està compromesa en apropar el coneixement a la societat. És així que es desenvolupen projectes innovadors com l'Òpera Oberta, que és una plataforma de promoció de la cultura, amb més de 240 participants en les sis edicions realitzades; o el projecte *Aula Magna*, una iniciativa per apropar la universitat a la gent gran, compartint un mateix espai amb els estudiants matriculats; o el projecte *Dona-Drets* que està ajudant les dones en risc d'exclusió social a desenvolupar-se professionalment i personalment.

Fora de les nostres fronteres, la Universitat d'Andorra treballa en xarxa, en cooperació amb altres universitats, utilitzant al màxim el potencial de les noves tecnologies, i és membre de diferents xarxes universitàries internacionals, com per exemple l'Associació Europea d'Universitats, que acrediten l'obertura a l'exterior de la institució. També col·labora amb diferents entitats, per desenvolupar activitats específiques.

A l'inici d'aquest nou curs, hem de mirar cap al futur. La nostra obligació, i el nostre repte, és esforçar-nos per millorar i per innovar, amb la vocació que la Universitat d'Andorra doni respostes a les necessitats, canviants, d'ensenyament superior de la nostra societat.

En línia amb el desenvolupament d'una economia

moderna i oberta al futur, en línia amb una economia que aposti pel coneixement, una de les principals eines és la formació. Per això voldria reiterar la nostra disposició per donar suport a les accions de formació que es defineixin com estratègiques des del Govern. Des d'aquí posarem tota la il·lusió i l'esforç.

Tal i com afirma en el seu preàmbul la *Magna Charta Universitatum*, de la qual la Universitat d'Andorra n'és signatària: *el futur depèn en gran mesura del desenvolupament cultural, científic i tècnic que es forja en els centres de cultura, de coneixement i de recerca en què s'han convertit les universitats.*

Per acabar, cal recordar l'esforç de molta gent; els professionals, docents i no docents, que amb la seva dedicació, i optimitzant sempre els recursos disponibles, han fet i fan possible poder consolidar la *Universitat d'Andorra* amb una estructura petita, però alhora dinàmica i creativa, que dona resposta als reptes plantejats. Gràcies a tots vosaltres per fer realitat aquest projecte.

També hem d'agrair, molt especialment, l'acolliment que els joves han tingut envers la Universitat d'Andorra i que ha fet possible que avui ens trobem aquí; els veritables protagonistes de la universitat són els seus i les seves estudiants; gràcies, doncs, per la confiança que ens dipositeu.

Finalment, cal destacar i agrair el suport institucional del que gaudeix la Universitat d'Andorra, per part del Govern i de la resta d'Institucions.

Daniel Bastida

UdA.Sostenible

Energia. La prospectiva.

Quan s'analitzen les tendències històriques del consum mundial d'energia, se n'extreu que els últims 150 anys, amb l'ús gairebé únic de les energies de procedència fòssil, han estat un període excepcional en termes d'abundància, però gens sostenible, com ho està evidenciant l'escalfament climàtic. A escala mundial, la demanda d'energia continua augmentant, tanmateix, sense fre ni aturador. I això no és cap novetat. Però destaca l'evolució que s'ha produït en la configuració geopolítica de la demanda.

Preveure, precisament, quina serà la demanda els propers decennis és un exercici d'una gran complexitat, com ho es conèixer les característiques i l'abast de l'evolució econòmica mundial a llarg termini. Des dels anys setanta, molts organismes, com ara l'OCDE, el Banc Mundial, l'Agència

Internacional de l'Energia o el departament d'Energia dels Estats Units, s'han dedicat a fer estudis de prospectiva basats en l'anàlisi detallada d'índexs com el Producte Interior Brut (PIB) o el creixement de la població, ja sigui a escala global, regional o estatal.

Sabem que entre el 1970 i el 2000, el consum energètic global va créixer un 48%. Però en els escenaris de referència, en els quals no s'introdueix cap modificació en les polítiques energètiques, la projecció per a l'any 2030 és encara més inquietant. Segons l'Agència Internacional de l'Energia (AIE), la demanda mundial encara augmentarà un 55% més d'aquí al 2030. El departament d'Energia dels Estats Units havia arribat a xifrar aquest increment futur en un 71%, tot i que l'ha reduït en un 44%.

UdA.Sostenible

Energia. La prospectiva.

En tot cas, el 2030 s'haurà duplicat el consum. Reduir la demanda d'un 10% en l'escenari alternatiu de l'AIE implica canvis polítics profunds.

Si sigui com sigui, continuarem consumint energia fòssil –i contaminant. Els tipus d'energies primàries que hem utilitzat al món entre el 1970 i el 2000 continuaran essent els mateixos l'any 2030, en proporcions a penes diferents. En el balanç energètic mundial, l'energia nuclear civil es mantindrà més o menys estable, i creixeran moderadament les alternatives renovables. El resultat més sorprenent és que –si no hi ha canvis– petroli, gas i carbó continuaran representant el 80% del consum mundial d'energia, és a dir les quatre cinquenes parts.

S'estima que, al ritme de consum previst, les reserves de petroli duraran uns 50 anys. Les reserves de gas poden respondre a la demanda durant 60 anys, i les de carbó entre 130 i més de 200, segons les fonts. Aquestes xifres poden canviar en funció de com progressin les tècniques d'extracció o dels nous jaciments que es puguin anar trobant. A més, l'evolució a l'alça del preu del barril ha convertit en rendible l'explotació de petroli no convencional, com el que s'extreu de les sorres bituminoses a la província d'Alberta, al Canadà, o el petroli pesat de la regió de l'Orinoco, a Veneçuela. De fet, les estimacions que s'havien fet fa trenta anys pel que fa a les reserves de petroli ja han quedat desmentides per la realitat.

En tot cas, el pes del petroli continuarà essent predominant d'aquí al 2030, i això es deu sobretot als vehicles. Malgrat les expectatives que ofereixen, per exemple, els biocarburants –crisi alimentària a banda– o l'hidrogen, no s'ha erigit encara cap alternativa real al petroli. L'evolució tecnològica del sector automobilístic, fins i tot, és més lenta que la del conjunt de la indústria. Els transports continuen consumint la major part de l'energia del planeta, i són els principals res-

ponsables de l'emissió dels gasos que provoquen l'efecte hivernacle.

Allà on el parc automobilístic experimenta una autèntica explosió demogràfica és al continent asiàtic. Milers de milions d'habitants passen del transport en bicicleta al motor. A la Xina, el nombre de vehicles s'ha triplicat en els últims quinze anys. I això no és res: només toquen a 20 vehicles per cada 1000 habitants, mentre que a Andorra n'hi ha 903 per mil habitants. Imaginem-nos quines poden ser les conseqüències quan, com nosaltres, gairebé cada xinès posseeixi el seu propi cotxe. Cap al 2015, la Xina ja esdevindrà el primer mercat del món pel que fa a la venda d'automòbils, superant als Estats Units.

La Xina i l'Índia representen ara un terç de la població mundial. L'any 2050, es preveu que quatre dels cinc estats més poblats del planeta es trobaran a l'Àsia: són l'Índia (1.400 milions d'habitants), la Xina (1.300 milions), Indonèsia (270 milions) i el Pakistan (260 milions). Dinamisme econòmic i creixement demogràfic converteixen aquesta regió en la fàbrica del món i multiplica les necessitats d'energia. El 2003, l'Àsia només consumia una cinquena part de l'energia mundial, mentre que els països de l'OCDE en consumien prop del 60%. El 2030, en canvi, l'Àsia ja representarà el terç del consum energètic mundial.

Segons l'Agència Internacional de l'Energia, cada setmana es posa en funcionament una central elèctrica nova a la Xina. Aquestes centrals funcionen amb carbó, i produeixen actualment el 40% de l'electricitat mundial. Amb l'expansió de la xarxa elèctrica, el consum de carbó no pot fer més que triplicar-se. Tot i ser desastrós des del punt de vista mediambiental, per als asiàtics el carbó té l'avantatge d'estar disponible, en quantitats abundants per als propers dos segles, i molt més ben repartit en la superfície del planeta que el petroli. Sense ser menyspreables, les seves implicacions geopolítiques no són, doncs, tan rellevants.

World Primary Energy Demand by Fuel in the Reference Scenario

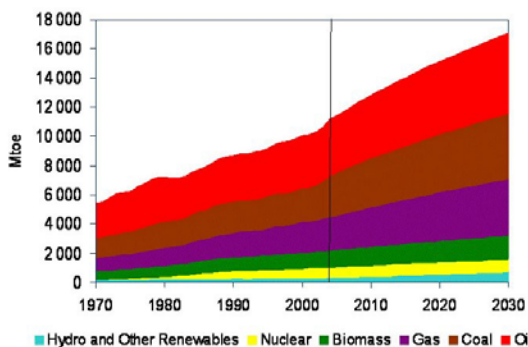
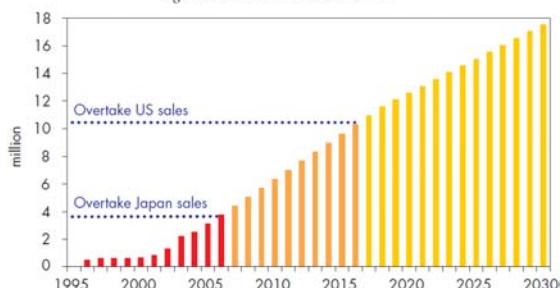

Figure 9.6: New Car Sales in China

Referències bibliogràfiques:

1. ENERGY INFORMATION ADMINISTRATION. *International Energy Outlook 2009*. Washington: EIA, 2009.
2. INTERNATIONAL ENERGY AGENCY. *Key World Energy Statistics 2008*. París: OECD/IEA, 2008.
3. —. *World Energy Outlook 2006*. París: OECD/IEA, 2006.
4. —. *World Energy Outlook 2007*. París: OECD/IEA, 2007.

UdA.Sostenible

Energia. La prospectiva.

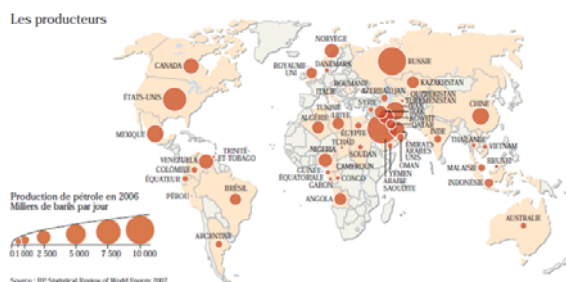
En el rànquing dels principals països productors de petroli, en canvi, encapçala clarament la llista l'Àrabia Saudita, seguida per Rússia i els Estats Units. Les dimensions dels jaciments que disposen aquests territoris expliquen, és clar, el seu nivell de producció, però també hi intervenen altres factors, com ara les inversions que s'hi han fet, els preus del mercat o el volum de la demanda mundial.

D'altra banda, la capacitat productiva d'aquests països determina en el seu conjunt la dependència energètica de tots els altres estats del món. Figurar al rànquing dels principals productors de petroli significa tenir un pes considerable en la política internacional, amb tots els riscos que això també implica.

Pel que fa a les reserves de gas, també estan concentrades en uns pocs països, però repartides de manera diferent. En aquest cas, Rússia és l'estat amb més recursos, i la segueixen l'Iran i Qatar. Però ni l'Iran ni Qatar no figuren entre els màxims exportadors, deixant el lloc a països

occidentals, com Canadà o Noruega. La competència als mercats i els costos elevats fan que l'explotació comercial del gas natural es desenvolupi en alguns llocs de manera prudent. Sovint es crema en torxes el gas que està barrejat als camps de petroli –amb la contaminació atmosfèrica que això comporta.

Amb tot això, una dada paradoxal és que, encara avui, uns 1.600 milions de persones al món encara no tenen accés a l'electricitat. I és més, l'any 2030 probablement continuaran igual, sense tenir llum a casa. A la demanda d'electricitat li queda, doncs, molt recorregut per fer, i a llarg termini. Com que, en bona part, requereix fonts primàries fòssils, continuarà exercint una pressió important en el futur de la demanda energètica mundial.

Referències bibliogràfiques:

1. *Cartografare il presente*. <http://www.cartografareilpresente.org>.
2. *Energy Information Administration*. <http://www.eia.doe.gov>.
3. *International Energy Agency*. <http://www.iea.org>.
4. *World Energy Outlook*. <http://www.worldenergyoutlook.org>.

Univers Bertrana

Lliçons recreatives

Per què l'hivern és fred i l'estiu calorós?

Una resposta molt habitual (ho he comprovat amb els meus alumnes) és *a l'hivern fa més fred perquè estem més allunyats del Sol i a l'estiu fa més calor perquè estem més a prop del Sol*.

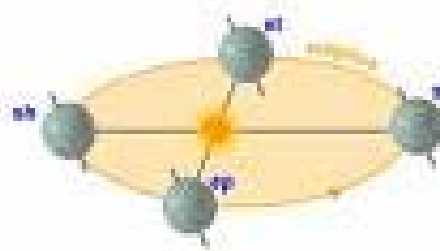
Això demostra que tenen assumit que la Terra segueix una trajectòria el·líptica al voltant del Sol. Imagino que a l'hora de respondre la pregunta els ve al cap la imatge extremadament exagerada que apareix als llibres on la distància Terra-Sol és molt diferent segons l'estació de l'any, quan el moviment de translació de la Terra al voltant del Sol és pràcticament circular (la diferència no arriba al 3%). Molt sovint trobem a la bibliografia models que no són a escala i això porta a males interpretacions d'aquests models (el de l'excentricitat de l'òrbita de la Terra n'és un exemple).

Ara bé, analitzem si aquesta hipòtesi és correcta. Una manera de veure que no és correcta és la següent: imagineu que fem aquesta pregunta el mateix dia al mes de juny a una persona que viu a Andorra i a una altra que viu a Buenos Aires. Amb aquesta hipòtesi el d'Andorra diria que fa molta calor perquè la Terra està molt a prop del

Sol, en canvi la de Buenos Aires (allí el juliol és ple hivern) diria que fa molt fred perquè la Terra es troba molt lluny del Sol. En què quedem? Estem més a prop o més lluny del Sol? Això ens demostra que aquesta hipòtesi és falsa.

Caldrà doncs, buscar una altra justificació que satisfaci tant al senyor d'Andorra com al senyor de Buenos Aires.

Si fem una mica de memòria i intentem recordar el globus terraqui que hi havia a l'escola o que teníem a casa, ens adonarem que l'eix de la terra estava inclinat respecte a la vertical. Potser per un error de disseny? No, en aquest cas no, ja que la inclinació del model (globus terraqui)

Lliçons recreatives

Per què l'hivern és fred i l'estiu calorós?

coincideix amb la inclinació de la Terra respecte a la eclíptica (pla de la trajectòria de la Terra i el Sol) que és de 23°25'.

El fet que l'eix de la Terra estigui inclinat ens pot fer pensar que hi haurà una zona de la Terra que estarà més a prop del Sol que una altra. Ara bé, si tenim en compte que la distància de la Terra al Sol és d'uns 150.000.000 km i que el radi de la Terra és d'uns 6.500 km ens adonarem que difícilment aquest fet pot justificar que a un punt de la Terra estiguem a 35° (a Andorra) al mateix temps que en un altre punt (Buenos Aires) estiguem a -15°C. Una altra hipòtesi que hem de descartar.

Per tant, caldrà cercar una tercera hipòtesi que justifiqui que al mateix temps en una zona de la Terra sigui estiu i en una altra sigui hivern. El que origina l'hivern i l'estiu, i les estacions, és la inclinació de la Terra (23° 25' respecte a l'òrbita que descriu al voltant del Sol) i que l'eix està orientat

en la mateixa direcció. Per tant els hemisferis boreal i austral estan desigualment il·luminats pel Sol i cada 6 mesos la situació s'inverteix. Així quan a un hemisferi els rajos solars hi arriben més o menys perpendicularment (estiu) a l'altre hemisferi hi arriben amb més inclinació (hivern). Això fa que quan a un hemisferi es viu l'època estival a l'altre és hivernal.

Un altre motiu pel qual a l'estiu fa més calor que a l'hivern és perquè els rajos solars impacten sobre la Terra durant més temps (la durada del dia en ple estiu és d'unes 15 hores i al cor de l'hivern de 9 hores).

Si l'eix de la Terra no estigués inclinat respecte a l'eclíptica, el Sol es trobaria tot l'any sobre l'equador i no hi hauria estacions.

Florenci Pla

Parlem?

Fins sempre

La catedral de La Seu és grisa i solemne, i els Petits Cantors canten l'eternitat. Estic amb ells, a dalt de tot. Una persona amable em demana si vull que em facin lloc per seure al terra, allà on es veu més bé. Em quedo dreta; ho veig tot. El bisbe que no he arribat a conèixer va ser universalment estimat. Hi ha gent que plora a llàgrima viva. Quan baixi, posaré espelmes. Perquè la família segueixi amb salut, perquè els avis descansin en pau, i també per l'ànima del bisbe. La veu del prelat ens demana per què tenim por de la mort, si la mort no és res si Déu està amb nosaltres. Tinc por de la mort perquè sembla que ens fa desaparèixer. No deu ser veritat, però ho sembla, i el fèretre de fusta n'és una evidència innegable.

Aquest és el punt trist que no em deixa tranquil·la: la mort és evident, l'eternitat està oculta. Hi crec amb totes les forces i no la dubto mai, però no la veig, no sé com és, i sé com és la mort. La mort és així. La gent s'acomia, et vesteixen de fusta i aparentment et quedes sol. Ja sé que estàs amb Déu, però sempre estàs amb Déu, viu o mort, i quan et quedes sol, et poses trist. Tinc por de quedar-me sola. Espero i confio que el bisbe no tenia por.

Quan era viu, portava una vida simple, tan simple que gairebé li ho retreien. Anava al mercat, parlava amb la gent, portava una boina i una bufanda al coll, i tenia un cotxe dels normals i corrents. Es va jubilar en una residència de capellans a

Barcelona, i va passar allí els seus últims anys de la seva vida, llegint, més que res llegint. No va tornar mai a Andorra amb una visita oficial.

La missa avança. Ens donem la pau, tres dones que estem en el mateix racó i un senyor que no conec. Amb la pau de Crist sempre em poso més serena. Baixo per fer la comunió. La missa s'acaba, i quan aixequen el fèretre, primer els capellans i després tota la gent es posa a aplaudir. No conec el costum d'aplaudir als funerals i no m'hi atreveixo. Potser és la mostra de la fe en la resurrecció imminent, o potser l'aplaudeixen per haver viscut la vida d'un home bo. De totes formes no m'hi acabo d'unir, no he après a aplaudir en moments semblants, i miro si trobo algú a qui donar les condolences. No m'hi acabo d'orientar. M'apropo a la Creu. Un petit grup de persones selectes s'emporta al bisbe, i marxem.

M'hagués agradat conèixer-lo. Tots diuen que s'estimava Andorra. Ara s'ha quedat òrfena d'un més que l'estimava, i ens toca estimar-la més, tant per nosaltres com per ell.

Fins sempre, amic desconegut, prelat auster, lector curiós, copríncep memorable. Fins que la mort em porti allà on sou. Si Déu vol, encara ens veurem. La vida és eterna.

Alexandra Grebennikova

Info-Ud'A

Acte d'obertura del nou curs acadèmic

El dijous 29 d'octubre, a les 10 del matí, es va celebrar l'acte oficial d'obertura del curs acadèmic 2009-2010 amb la presidència del cap de Govern, Jaume Bartumeu. En l'acte també es van lliurar els diplomes universitaris d'estat del curs 2008-2009.

La conferència inaugural *Educació i desenvolupament* va ser impartida pel Sr. Arcadi Oliveres. L'acte va tenir lloc al Centre Cultural i de Congressos Lauredià.

Matrícules obertes de programes d'extensió universitària

Programes d'extensió universitària que tenen el obert el període d'inscripció:

- Postgrau en enginyeria de la formació i dels sistemes d'ocupació (inici: febrer 2010). S'imparteix en format virtual i en llengua francesa.
- Postgrau en salut alimentària (inici: 20 de novembre del 2009)
- Òpera Oberta (inici: 10 de novembre del 2009)
- Aula magna (inici: 19 de novembre del 2009)

Participació a la Fira d'Andorra la Vella

La Universitat d'Andorra ha participat a la Fira d'Andorra la Vella que es va celebrar els dies 23, 24 i 25 d'octubre. A l'estand de la Fira es va donar informació de les diferents formacions que es poden cursar a la Universitat.

Un projecte de cuines solars a Costa d'Ivori obté el premi al millor projecte de cooperació del Curs d'actualització en cooperació internacional i voluntariat

Coincidint amb el 20è aniversari de la Convenció dels Drets de l'Infant, el 22 d'octubre de 2009 va tenir lloc l'acte de lliurament de títols del *Postgrau en drets de la infància i desenvolupament 2009* i del *Curs d'actualització en cooperació internacional i voluntariat*. Durant l'acte es va impartir la conferència titulada *La intemporalidad de la Convención de los derechos del niño: 20 años después*, a càrrec de Víctor Soler-Sala, que va tenir un paper destacat en el procés d'adopció de la convenció internacional. A l'acte hi estaven representats la Universitat d'Andorra (Càtedra Unesco), l'institut universitari IUNDIA, Unicef (Comitè d'Andorra), la comissió UdA Solidària i el Govern d'Andorra i la Fundació BPA com a patrocinadors.

En el marc del *Curs d'actualització en cooperació internacional i voluntariat*, i com a treball final, els estudiants havien d'elaborar un projecte de cooperació. En cas que el projecte preveïés accions concretes que es poguessin posar en pràctica, estava previst un finançament, de la Fundació BPA, de fins a 3.000 euros. El projecte premiat va ser *Cuines solars a Duékoué*, Costa d'Ivori. Els seus impulsors són Rosa Pérez i Jaume Rifà. Tots dos també van protagonitzar una roda de premsa de presentació del projecte guardonat.

Participació d'estudiants a l'equip de rugbi femení

El dijous 8 d'octubre va tenir lloc a la sala multimèdia una presentació informativa sobre la pràctica del rugbi femení, a càrrec de Beatriz Candela, destinada a les estudiants de la Universitat. L'equip andorrà de rugbi femení, que es juga en la modalitat "a set", també representa el nostre país com a selecció nacional. Diverses estudiants de la Universitat d'Andorra ja s'han iniciat a aquest esport des del mes passat.

Info-Ud'A

Comença el Curs d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys

El 13 d'octubre es va iniciar una nova edició del *Curs d'accés a la Universitat per a més grans de 25 anys*, de durada anual, que enguany compta amb 37 estudiants matriculats.

Aquest curs prepara als estudiants per a la prova d'accés a la universitat per a persones més grans de 25 anys. Dins del pla d'estudis hi ha tres assignatures comunes i unes altres específiques, segons l'opció triada en funció dels estudis que es desitgin cursar.

La metodologia que se segueix és semipresencial (*blended learning*). El curs es desenvolupa amb el campus virtual d'aprenentatge de la Universitat d'Andorra, complementat amb una sessió presencial mensual per assignatura.

Fins avui, la Universitat d'Andorra ha fet possible que un total de 114 persones s'hagin integrat a la amb èxit als estudis superiors un cop superada la prova per a persones més grans de 25 anys.

Comença el Postgrau en trastorns de l'espectre autista

El 24 d'octubre van començar les sessions del *Postgrau en trastorns de l'espectre autista* amb 32 estudiants matriculats.

El postgrau està organitzat conjuntament per la Universitat d'Andorra, AUTEA i l'EENS Meritxell, i compta amb el patrocini del Govern d'Andorra i la Fundació Banca Privada d'Andorra. La formació té com a objectius actualitzar els coneixements i donar eines pràctiques als professionals que tracten aquesta tipologia de trastorns. La formació s'estructura en 10 mòduls que s'impartiran en 2 semestres: d'octubre 2009 a febrer 2010 i d'octubre 2010 a febrer 2011. El professorat, reconegut internacionalment, té un alt nivell acadèmic i procedeix de centre sanitaris i universitats de Bèlgica, Espanya, França i els Estats Units d'Amèrica.

La Xarxa Vives convoca la VI Lliga de Debat Universitari

La Xarxa Vives d'Universitats ha convocat la sisena edició de la Lliga de Debat Universitari que es farà del 26 al 30 d'abril de 2010 a la Universitat de Lleida. Aquesta edició analitzarà la qüestió següent: *si volem la pau, cal estar preparat per a la guerra?*

La Lliga de Debat és una competició de dialèctica adreçada a l'alumnat de les 20 universitats membres de la Xarxa Vives. Durant quatre dies, equips d'estudiants universitaris debaten sobre un tema polèmic i d'actualitat. La sisena edició de la Lliga constarà d'una fase eliminatòria, que tindrà lloc del 26 al 29 d'abril i d'una final el 30 d'abril. El jurat de la competició estarà format per experts de diversos àmbits del coneixement. L'equip que resulti campió de la competició rebrà un premi de 2.500 € i l'equip subcampió rebrà un premi de 1.200 €. També es reconeixerà al millor orador de la competició, que serà nomenat pel jurat i el treball del millor equip de la Lliga, que serà escollit pels participants.

L'objectiu de la Lliga és fomentar l'ús de la paraula entre l'estudiantat universitari sota el format d'un enfrontament dialèctic, on es valoren capacitats com el treball en equip, la solidesa de les argumentacions, la fluïdesa en la intervenció i la correcció tant semàntica com formal.

Agenda de la Universitat

- **5 de novembre:** cafè informatiu
- **6 de novembre:** reunió a la Universitat d'Andorra de la Comissió de Llengua de la Xarxa Vives
- **10 de novembre:** inici del curs Òpera Oberta 2009/10 amb *Król Roger* de Szymanowski
- **12 i 13 de novembre:** X Simposi sobre Medicina Aeroespacial
- **14 de novembre:** XV Jornades de la SAC
- **Fins al 22 de novembre:** tercera exposició UdArt

Ni fred ni calor

● Als càrrecs públics, de qualsevol país o ideologia, que ostenten el seu càrrec només per treure un profit personal, deixant de banda la seva vessant de servei públic.

● Al Comitè Nobel Noruec per la concessió del premi Nobel de la pau a Barack Obama. Donar un premi de tant prestigi en previsió dels futurs actes de pau que pugui dur a terme és, com a mínim, arriscat.

● A la ciutat de Rio de Janeiro per la seva elecció com a seu del Jocs Olímpics del 2016. Esperem que aquest esdeveniment sigui un punt d'inflexió per a aquesta ciutat i que contribueixi

a la seva transformació aportant una major qualitat de vida per a tots els seus habitants, sobretot, per als milions de persones que s'amunteguen en les anomenades *favelas*.

● A l'esquiador Hermann Maier, també conegut com *Terminator*, que ha anunciat la seva retirada de l'alta competició. Aquest campió olímpic i del món va donar una lliçó de coratge, esforç i tenacitat, quan el 2001 va superar un greu accident de moto. Els metges creien que li deixaria seqüeles per a tota la seva vida i que, per descomptat, l'obligaria a deixar l'alta competició. En canvi, ell va ser capaç de tornar a competir i guanyar al més alt nivell.

Postres de música

Frases fetes i modismes populars de la llengua catalana

Fer-se l'andorrà. És una manera de donar llargues, de no comprometre's. De no implicar-se.

Agafar una galipàndria. És una frase en desús i alhora molt familiar. Ara que arriba el fred, sentim esgarriances, el nas raja i les dècimes de febre puguen, he agafat una calipàndria.

Arribar i moldre. Aconseguir ràpidament el que es vol. Quan no cal esperar i tot rutlla a la primera, això és arribar i moldre.

Anar amb una sabata i una espadenya. Es pot establir la comparació amb una persona que va mal vestida, mostrant certa deixadesa. Sovint també s'utilitza quan volem denotar que alguna cosa es presenta, es realitza o es lliura amb errors, sense cura i de qualsevol manera anem amb una sabata i una espadenya

A tres quarts de quinze. Molt fora del temps oportú, del cas, etc. Va arribar a tres quarts de quinze.

Floreci Pla, Josefina Porras

Recomanacions de videojocs

Títol: *El profesor Layton y la Villa Misteriosa*

Títol: *El profesor Layton y la caja de pandora*

Plataforma: Nintendo DS

Creadors: Level-5

L'afamat professor Layton i el seu jove ajudant Luke es veuran immersos en una sèrie d'aventures de les quals hauran de sortir utilitzant tot el seu enginy.

Tant en la primera part, *la villa misteriosa*, com a la segona, *la caja de pandora*, els dos protagonistes hauran de resoldre més de 100 enigmes per poder avançar en la resolució del misteri que es planteja a la trama principal.

Trobaran enigmes de tota mena: matemàtics, visuals, de lògica, etc, que faran les delícies dels aficionats a aquesta mena de reptes.

Tot i que el joc es recomana per a majors de 7 anys, que ningú es pensi que estem davant d'un joc fàcil exclusiu de nens. Els enigmes presenten diferents graus de dificultat i, molts d'ells, poden posar a prova la capacitat deductiva del mes espavilat.

Estem davant d'uns jocs molt recomanables, que faran passar unes llargues estones de meditació i reflexió a tot aquell que es vulgui introduir en el món del professor Layton.

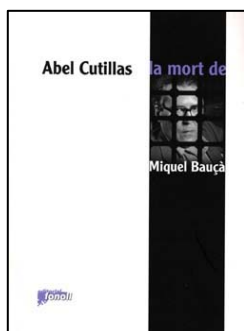
Manuel Cayetano Vieitez

Postres de música

Recomanacions literàries

Autor: Abel Cutillas

Títol: *La mort de Miquel Bauçà*

Editorial: Fonoll

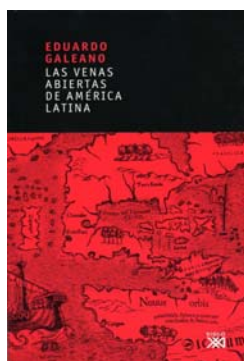
Any: 2009

Després del llibre d'aforismes *Viure Mata*, Abel Cutillas publica la seva primera novel·la *La mort de Miquel Bauçà*. Segons la meua opinió, Abel Cutillas, serà una de les revelacions dels escriptors joves catalans de la generació dels 70.

Es tracta d'una obra on es barreja la realitat i la ficció i que comença amb la mort de Miquel

Bauçà en la solitud del seu pis de Barcelona i del ressò que es va fer a la premsa en el seu moment, a finals del mes de desembre de 2004. La novel·la de Cutillas realitza una aproximació literària a la vida del poeta mallorquí Miquel Bauçà, de la mà de personatges com Pla, Bruce Lee, Wagner, Jaume I, Espriu o Borges que van aportant llum a la figura de Bauçà.

Vicens Blasco Ferrón

Títol: *Las venas abiertas de América latina*

Autor: Eduardo Galeano

Editorial: Siglo XXI

Tot i que estem parlant d'un llibre que ja té uns anys, va ser editat al 1971, tots els experts coincideixen que encara continua sent un referent per a aquells que volen conèixer una mica més a fons la realitat actual i històrica de l'anomenada Amèrica Llatina.

Més enllà d'anècdotes, com que aquest és el llibre que Hugo Chávez, president de Veneçuela, va recomanar a Barak Obama per si volia entendre una mica més la realitat d'aquella zona, que

han fet que es torni a posar de moda estem davant d'una magnífica obra que relata la història, des de la conquesta espanyola, fins a la dècada dels anys 70 del segle passat.

Galeano fa una descripció exhaustiva i crua de les successives ocupacions colonials que aquest territori ha patit i que han portat associades sagnants espolis que han anat configurant la realitat socioeconòmica actual d'aquest continent.

Manuel Cayetano Vieitez

Problema per pensar

La Marta té quatre cadenes amb tres anelles cadascuna i vol fer una única cadena tancada amb totes les anelles. A la botiga li diuen que obrir cada anella li costaria 2€ i tancar-la 3€. El problema de la Marta és que només té 15€ i a la botiga li havien dit que fer la cadena li costaria 20€. Després de molt pensar la Marta va trobar la solució i va aconseguir la cadena per 15€. Com s'ho va fer?

Solució:

Envieu la vostra solució raonada a butlletí@uda.ad i podreu aconseguir una memòria USB que se sortejarà entre totes aquelles persones que hagin donat una resposta correcta.

Solució del número anterior:

Farem 3 grups (A, B i C) de 8 monedes cadascun. Farem una pesada (A i B per exemple) i amb això ja podem saber en quin dels grups es troba la moneda falsa (Si pes A = pes B llavors la moneda falsa es troba al grup C. Si pes A <> pes B llavors la moneda falsa es troba al grup que pesa més — A o B).

Després de la primera pesada ja sabem en quin grup de 8 monedes es troba la moneda falsa. Amb aquest grup de 8 monedes fem tres grups (X, Y, Z): dos de tres monedes (X, Y) i un de dues monedes (Z).

Postres de músic

Problema per pensar

Fem una segona pesada entre X i Y. Del resultat d'aquesta pesada sabrem en quin grup es troba la moneda falsa:

- Si pes $X = \text{pes } Y$, llavors la moneda falsa es troba al grup Z i fent una tercera pesada sabrem quina de les dues monedes és la falsa (la que pesi més).
- Si pes $X <> \text{pes } Y$, llavors la moneda falsa es troba al grup (X o Y), el que pesi més. Ara ens queden tres monedes (P,

Q, S) i només caldrà fer una tercera pesada per saber quina és la moneda falsa (si pes $P = \text{pes } Q$, la moneda falsa és S. Si pes $P <> \text{pes } Q$, llavors la moneda falsa és la que pesi més (P o Q).

En el proper butlletí es publicarà el nom del guanyador d'entre les respostes rebudes.

Florenci Pla

Recepta de cuina

Torrades de Santa Teresa

(postres de l'àvia)

Ingredients:

- Pa (millor si és del dia anterior)
- Llet
- Ous
- Sucre (o mel)
- Oli

Elaboració:

Talleu el pa a llesques no massa primes (uns 2 cm) i banyeu-les amb la llet (volta i volta). Aquest pa xop de llet passeu-lo per ou prèviament batut i fiquen-lo directament a la paella amb oli ben calent.

Un cop les torrades agafin un color daurat pels dos costats ja les podeu retirar i col·locar-les sobre un paper absorbent per tal d'eliminar l'excés d'oli.

Quan s'hagin refredat una mica hi tireu el sucre (o mel) per sobre i ja es poden servir.

Bon profit!

Què aporta?

Es tracta d'una recepta completa, els hidrats de carboni complexos que aporta el pa, el calci i les vitamines de la llet, la proteïna de l'ou i els àcids grassos, que són indispensables pel funcionament de l'organisme, provinents de l'oli.

El sucre aporta calories que s'anomenen buides, o sigui que incrementen l'aportació calòrica del plat, però cal tenir en compte que dona sabor al plat.

És una recepta que cal moderar-ne el consum pel seu alt valor calòric. Es podria presentar com a postres per a dies puntuals, tant per a adults com per a infants.

Florenci Pla i Sara Esqué

Tradicions, dites i consells

A l'octubre és quan surten els fredolics, uns bolets que no s'espanten del fred, sinó que els agrada. Agraden tant que quan hi vas el bestiar possiblement ja hagi fet la seva tria. Aquests bolets acostumen a tancar la temporada. I se solen trobar als boscos de pins de mitja muntanya.

- De l'aigua d'octubre i del sol de maig, naix el blat.
- Quan a l'octubre es fa fosc, busca la vora

del foc.

L'octubre fred, mata el cuquet.

Quan l'octubre està finit mor la mosca i el mosquit.

Si l'octubre plou, el rovelló mou.

Quan l'octubre trona, vent dóna.

Josefina Porras

Voleu rebre l'e-com.Ud'A?

Us hi podeu subscriure enviant un missatge a l'adreça electrònica butlleti@uda.ad. No oblideu d'indicar la vostra adreça electrònica.